

[Oluf Johansen.]

december 1950. Vi mener ikke, at det på nuværende tidspunkt vil være rigtigt eller forsvarligt at give sig til at lappe på den gældende ordning, men vi er, sådan som det blev sagt af mit partis ordfører i det andet høje ting, villige til forhandling, så snart som det er muligt, for at få gennemført en ordning, der tager rimeligt hensyn til begge parter, lejere såvel som husejere.

Chr. Nielsen: Jeg kan anbefale at stemme for de foreliggende lovforslag, men føler anledning til samtidig at gøre et par bemærkninger til de ærede ordførere for venstre og konservative, der jo her på linie med deres partifæller i folketinget har jament over, at det ikke har været muligt at få gennemført en huslejeforhøjelse. Jeg tror, at det, der er kommet til udtryk gennem den lange række af henvendelser til folketingsudvalget fra flere hundrede organisationer, repræsenterende vel nok ca. $\frac{1}{2}$ million mennesker, stort set svarer til den opfattelse, der hersker i den overvejende del af den danske befolkning. Der har man simpelthen intet tilovers for husejerne, fordi man føler, at der overhovedet ingen berettigelse er i deres krav om en huslejestigning.

Forholdet er jo nemlig ikke det, at husejerne lider nogen nød i dag. Hver gang man har afkrævet grundejerne beviser for, at stillingen skulle være fortvivlet, har der aldrig kunnet forelægges konkrete eksempler. Derimod har man fra anden side, f. eks. De samvirkende Lejerforeninger, i en række meddelelser til offentligheden dokumenteret, at husejerne tjener ganske pænt på deres ejendomme. De samvirkende Lejerforeninger har nu foretaget en opgørelse over en række boligselskaber, som viser, at de har et udbytte på $8\frac{1}{2}$ pct. om året af deres anbragte penge, og det kan egentlig kun betragtes som en ganske pæn gevinst. Jeg husker også et andet tilfælde. Man har påvist, at et stort selskab, Christiansholms Oplagspladser, som ejer en væsentlig del af Islands Brygge, igennem en lang årrække, nemlig de sidste 15 år, i gennemsnit har udbetalt 25 pct. i udbytte. Nu vil jeg synes, at dette klart og tydeligt viser, at den tale, der føres af venstre og konservative, ingen steder hører hjemme, og når befolkningen protesterer, er det, fordi de eksempler, jeg her har forelagt, kan suppleres med så at sige et eksempel fra hver eneste ejendom.

Jeg har personlig gjort mig den ulejlighed at kigge på den ejendom, jeg bor i på Nørrebro. Den er opført i 1906 og består af 20

lejligheder i to opgange. Opførelsessummen har jeg ikke kunnet finde frem til, men den ældste fikserede værdi er fra 1913, hvor ejendommen ved tvangsauktion blev overtaget for 78 000 kr. Den daværende ejer døde i 1918 og efterlod ejendommen til sin arving. Ejendommens værdi ansattes på daværende tidspunkt af hensyn til stemplingen til 91 000 kr. Vedkommende ejer havde ejendommen indtil 20. november 1948, på hvilket tidspunkt den blev solgt for 200 000 kr., altså med en ren konjunkturgevinst på 109 000 kr. eller 150 pct. over ejendommens oprindelige værdi. Hvis man kigger ejendommens historie igennem; konstaterer man, at der absolut ikke er sket forbedringer på noget tidspunkt, der kan berettiggende en så enorm gevinst. Tværtimod er der nærmest sket forringelser, idet ejeren på et vist tidspunkt inddrog samtlige kældere i ejendommen for at indrette butikker til et skomagerværksted og en cyklesmed, hvorved han yderligere skaffede sig en gevinst af ejendommen. Alligevel ser man, at ejendommen gennem disse relativt få år har kunnet afkaste en reel gevinst på 109 000 kr. til sin ejer. Jeg må måske også i denne forbindelse nævne, at værten sikkert vil påpege, at han f. eks. i 1935 installerede gasbadeovne, men det medførte en lejeforhøjelse på 3 kr. om måneden. Da de 3 kr.s forhøjelse er blevet bevaret, vil det i realiteten sige, at værten gennem de 15 år, der er forløbet, ialt har indkasseret 11 000 kr. på denne forbedring, som på daværende tidspunkt kostede mindre end 4 000 kr. Denne ejendoms historie er i hvert fald et klart og tydeligt eksempel, der viser, at der ingen som helst berettigelse er i de krav, grundejerne stiller.

Nu må man heller ikke overse, at det gennem årene har været muligt at forhøje huslejen. Der er ganske vist kontrollerende organer, Københavns kommune og andre kommuner, men vi ved jo nok, hvorledes det forholder sig med denne kontrol. For Københavns kommunes vedkommende ser man meget stort på den ting, og i praktisk talt alle tilfælde opnår grundejerne at få deres vilje gennemført. Den indsigelsesret, lejeren har ifølge lejeloven, negligerer man simpelthen; lejeren har praktisk talt intet som helst at skulle sige, og kommunen afgør i så at sige alle tilfælde sagerne til fordel for ejerne. Efter at den store konjunkturgevinst på den ejendom, hvori jeg bor, er taget, kan man selvfølgelig stille det spørgsmål, om ejendommen fortsat kan afkaste tilstrækkeligt til sin ejer. Her har jeg gjort regnskabet op. Han indkasserer ca. 20 000